

## Ս. ՅԱՎՈՐԻ ՆԵՐՍԷՆ

ԵԿԵՂԵՑԱԿԱՆՔ - ԲԵՄԱԿԱՆՔ

● Գիր. 1 Ապրիլ. — Դասաւորի կիրակի: Գիւղերային և առաւօտեան ժամերգութիւնները պաշտօնեցան Ս. Թարութեան Տաճարի Ս. Լուսաւորիչ եկեղեցւոյ մէջ: Ապա, Լուսարարայ պետ Գերշ. Տ. Գարեգին Արքեպս. Գաղանձեան մատոյց օրուան հանգիստեալ Ս. Գատարադը Քրիստոսի Ս. Գերեզմանին վրայ և նախագահեց նոյնին և Գատանտեղւոյն շուրջ կատարուած մեծահանդէս թափօրին, որ վերջացաւ Ս. Լուսաւորիչ եկեղեցւոյ մէջ:

● Գշ. 3 Ապրիլ. — Հսկումին ի Ս. Հրեշտակոյն քարոզիչ շոգը. Տ. Համբարձում վրդ. Բէշիշեան:

● Եշ. 5 Ապրիլ. — Հսկումին ի Ս. Յակոբ նախագահեց շոգը. Տ. Բարսեղ վրդ. Գալէմաճեան:

● Ուր. 6 Ապրիլ. — Նախատեսակին ի Ս. Յակոբ նախագահեց Գերշ. Լուսաւորարպետ Սրբապետը:

● Եր. 7 Ապրիլ. — Ս. Գրիգորի Լուսաւորիցի (Մանւի ի վիրապ): Առաւօտեան ժամերգութեան աւարտին, Ս. Լուսաւորիչ մատուցեց թափօրով փոխադրուեցաւ Աւագ Սեղան, ձեռամբ Լուսաւորարպետ Սրբապետին: Ս. Գատարադը աւանդատեալ Ս. Լուսաւորիչ եկեղեցին վրայ մատոյց շոգը. Տ. Կոնիստան վրդ. Ներպէճեան:

— Կէսօրէ ետք, Գատր. Փոխանորդ Գերշ. Տ. Կիրեղ Նպս. Գարեգինի զխաւարութեամբ, Միաբան Հայրերին ձեռնադրեց թափօրացան Զիթենեաց լեռ, ուր Համբարձման Սրբատեղւոյն վրայ կառուցուած վրանամատարան մէջ պաշտօնեցան ժամերգութիւն և նախատեսակ:

— Գիւղերային, նոյն վայրին մէջ պաշտօնեցան Եկեղեցւոյ և Հսկման կարգեր և ապա գիւղերային և առաւօտեան ժամերգութիւններ: Հանգիստեցան էր Ս. Թարութեան Տաճարի Տեառն շոգը. Տ. Վաղարշ վրդ. Խաչատուրեան, իսկ Ս. Գատարադը Սրբավայրին վրայ մատոյց, ըստ սովորութեան, Սրբավայրին Տեառնը՝ շոգը. Տ. Հայրիկ վրդ. Գալպէճեան: Արարողութիւնները տեւեցին մինչև ժամը 10:

● Կիր. 8 Ապրիլ. — Գալսեանի կիրակի: Առաւօտեան, գարձեալ Գերշ. Տ. Կիրեղ Նպսի զխաւարութեամբ, Միաբան Հայրերին նշանադրեց թափօրացան Զիթենեաց լեռ, ուր լուսաւորարպետի հանգիստեալ մատուցեց ետք մեր վրանամատարան մէջ պատարապիչ շոգը. Տ. Վաղարշ վրդ. Խաչատուրեան՝ եպիսկոպոսական զգեստաւորմամբ:

● Գշ. 10 Ապրիլ. — Ս. Հրեշտակոյն քարոզիչ վերջին Հսկումին իր առաջին քա-

րոզը տուաւ շոգը. Տ. Վանիկ վրդ. Մանկաբարեան:

● Եշ. 12 Ապրիլ. — Մեծ Գահաց վերջին Հսկում ի Ս. Յակոբ: Գարեգին շոգը. Տ. Գուլայն Արշ. Ալեանեան:

● Ուր. 13 Ապրիլ. — Խ. օր մեծ պահեց Առաւօտեան, Մայր Տաճարին մէջ պաշտօնեցաւ Վերագաւաթի վերջին իսկ կէսօրէ ետք՝ լուսաւորարպետի վերջին ժամերգութիւնը:

● Եր. 14 Ապրիլ. — Յիսասկ յարմարեց Ղազար: Ս. Գատարադը ի Ս. Գլխադի մատոյց շոգը. Տ. Գուսան Արշ. Ալեանեան:

— Կէսօրէ ետք, Ամեն. Ս. Գատարադը շոր զխաւարութեամբ, Միաբանութիւնը լուսաւորաւոր մատուցեց Ս. Թարութեան Տաճար: Նախատեսեց պաշտօնեցաւ մեր վերնաւան մատարան մէջ, նախագահութեամբ Գերշ. Լուսարարապետ Ս. Լուսաւորարպետ Սրբատեղեաց ալցելութեան հանգիստեալ թափօր Տաճարին ներս: Թափօրապետն էր շոգը. Տ. Գուսան Արշ. Ալեանեան:

● Կիր. 15 Ապրիլ. — Մաղկապարդ: Գիւղերային և առաւօտեան ժամերգութիւնները պաշտօնեցան և Ս. Գատարադը մատուցուեցաւ ի Ս. Թարութեան, մեր վերնամատարան մէջ: Ժամարան էր շոգը. Տ. Խաթակ վրդ. Գատարման, հիւրաբար ժամանած Քամէն: Ապա կատարուեցաւ մեծահանդէս թափօր. Ս. Գերեզմանին և Գատանտեղւոյն շուրջ, զխաւարութեամբ Լուսարարապետ Սրբապետ շոր: Թափօրապետն էր ի մեկին օւռնէին արմանենեաց և ձիթենեաց աստեր, իսկ մեր թափօրին կը հետեւէին Ղազար և Աստուծոյ թափօրները: Թափօրը ընթացքին կատարուեցաւ Վնիգատան: Վնիգ զարմին, Հայոց Թաղի մատուցէն, Միաբանութիւնը ՎՈՐ զխորհուրդ քաղաքատեան շարակներ երգելով յառաջացաւ և բարձրացաւ Գատարադեան, ուր Ամեն. Ս. Գատարադը ՎՈՐ զհանգիստեալ օրնեց ամէնքը:

— Կէսօրէ ետք, Մայր Տաճարին մէջ պաշտօնեցան Վնիգատան, Կոթեղմալ շարակներ: Ներսի ընդդիմած ժամերգութիւն և Կորնի բացէք ի մեծախորհուրդ արարողութիւն, նախագահութեամբ Գերշ. Տ. Կիրեղ Նպս. ի Վարդապետութեան բացումէն առաջ խօսք տուաւ Լուսարարապետ Սրբապետը: Կատարուեցաւ հանգիստեալութիւն ի նպատակ Աղաւթիէի ազգ. Բուժարանին:

● Գշ. 17 Ապրիլ. — Աւագ Երեւոյթի: Ս. Գատարադ մատուցուեցաւ Ս. Թարութեան դաւթի Ս. Յովնանէն Աւետարանչի մատարան մէջ: Ժամարան էր շոգը. Տ. Ոսկի վրդ. Որդիքեան: Ս. Թ. Երկր. Վարժարանի աշակերտութիւնը Ս. Հաղորդութիւն տուացաւ: Ապա կատարուեցաւ Վնիգատարաց թափօր: Տաճարին ներս: Թափօրապետն էր շոգը. Տ. Սկան վրդ.:

● Եշ. 19 Ապրիլ. — Աւագ Հիմեալ (Թիսասկ Հիմեալ): Առաւօտեան, Մայր Տաճարին մէջ կատարուեցաւ Վարդ Ապաշխարողաց:

— Եւ Օրսուան հանդիսաւոր Ս. Գատարազը Աւագ Սեդանին վրայ մատոյց եւ Ս. Բարեկը Հայրապետի Հազարգունիեան ձառը բռնեցաւ Գերբ. Տ. Կիրեկը նկատուի Բաւական թիւով հաստատուելիք տառացան Ս. Հազարգունիին։

— Կէտորէ ետք, Մայր Տանարին մէջ պաշտօնէնցաւ Ոստանաւորայի որտազրաւ կարգը, որ ձայնափողակեցաւ Խորայէլեան աւտոկառայանէն։ Հանգիստակաւ էր Ամեն. Ս. Գատարաքը Հայրը։ Ներկայ էին Գաղաքապետը, Ոստանապետը եւ քաղաքի Կրօնականները, ինչպէս նաեւ Կրօնաբար Խորայէլ գտնուող Ֆրանսայի Մշակութային Նախարար Գր. Ժագլանկ։ Անկիլիքան Սոպ.ը Անգլիերէն լեզուով Ս. Աւետարան կարգաց, ըստ սովորութեան։

— Ժամ մը ետք, փոքր թափօր մը, գլխաւորութեամբ Հոգ. Տ. Սեան Վրգ. Հարկպետի, այցելութեան գնաց Քրիստոսի զոյգ բանտերուն։ Ս. Հրեշտակապետաց վանուց գաւիթը, Ս. Յիկիւնիի ժառրի մօտ, ինչպէս նաեւ Ս. Փրկչի կրօնարք մատարան մէջ խոսք առաւ Հոգեշնորհ Հայրը, տալով պատմականը որբավայրերուն։

— Քիչերուն մասը 7-11, Մայր Տանարին մէջ կատարուեցաւ տեսարման կարգ, աւխտազգեցիկ խորհրդաւորութեամբ Հոգ. Տ. Խաժակ Վրգ. համատարած մասին մէջ քարոզով մը վեր հանեց տացի գիշերուան փրկար նշանակութիւնը։

● Ուր. 20 Ապրիլ. — Աւագ Ուրբաթ (Յիսակ Խաչկոնքան) եւ Աւետմն Ս. Աստածամօնի։ Գեոպրէն քիչ ետք, Ս. Յարութեան Տանարի մեր վերնամատարան մէջ կատարուեցաւ Կարգ Խաչկոնքան, նախագահութեամբ Գերբ. Տ. Կիրեկը նկատուի Գառնիկեան։

— Կէտորէ ետք, Մայր Տանարին մէջ կատարուեցաւ հանգիստաւոր Թաղման Կարգը։ Հանգիստակաւ էր Ամեն. Ս. Գատարաքը Հայրը։

● Եր. 21 Ապրիլ. — Աւագ Եւրաթ (Ճրապալոյց Ս. Զատիկ)։ Առաւօտեան ժամը 9-15ին (Ժամ մը ուշ) Հատինաց Զատիկը միտսին ըլլաւուն, Ս. Յարութեան Տանարի գուռը բացուեցաւ մեր կողմէ, բանտարին տունուկով Աւագ Թարգման Հոգ. Տ. Սեան Վրգ. Հարկպետի ձեռքէն։

— Ժամ մը ետք, Ամեն. Ս. Գատարաքը փոքր գլխաւորութեամբ, Միաբանութիւնը մեկնեցաւ Ս. Յարութեան Տանար, ուր խոսքաւոր կատարուեցաւ Լուսաւորայի եւ յարակից հանգիստութիւնները, սկսելով Սուրբ Գրեգորիանի գրքան կնքումէն։ Յունաց թափօրէն ետք, մեր էւստանաւոր՝ Հոգ. Տ. Սեան Վրգ., Ամեն. Տ. Տիառարոս Գատարաքին հետ, մտաւ Ս. Գերեզման, ուրկէ 5 օրակեան ետք Գուր եկաւ նաւարկան լայրը, որ անկիւնարթի մը մէջ փոխանցուեցաւ մեր վերնատան գաղաթման մէջ իր տեղը դրուող Ամեն. Ս. Գատարաքը Հորը Տանարին յանձնակաւ եւ հայկական ջանքերուն եւ հաշմանդեմ ուրիշ զօղակիին կը միմանայ Վերիտարոս յարեաւոր, զոր կը թնդապնեն թափօրակաւ, Լուսանան Հոր գլխաւորութեամբ

երեք գաղաթմանով Ա. Գերեզմանի շուրջ։ Մեր թափօրին կը հետեւին Հղապս եւ Աւարուց Թափօրները։ Վանք դարձին, Հ. Ս. Ը. Մ. Ի եւ Հ. Ս. Մ. Ի երկուսն ալ իրենց փողերով խառնուեցին Միաբանութիւնը։ Ժամըս կէտէն՝ Գատարաքն ու Լուսանանը զգեստաւորուած՝ զպիւրներ Վերիտարոս յարեաւ շարակաւ երգելով թափօրը մտաւ Մայր Տանար։

— Ժամ մը ետք, Ճրապալոյցի արարողութիւն կատարուեցաւ Մայր Տանարին մէջ, իսկ իրենցապէս յանկուցել Ս. Գատարաքը մատուցուեցաւ Աւագ Սեդանին վրայ։ Ժամարարն էր Հոգ. Տ. Համարաթում Վրգ. Գերբ. Տ. Կիրեկը նկատուի նախագահութեամբ կատարուած նախատեսուեցեալ ետք, Միաբան Հայրեր մկյօր յարեաւ շարակաւ երգելով՝ զգեստաւորեալ բարձրացան սեղանատուն՝ ընթերցի։

● Կիր. 22 Ապրիլ. — ԶԱՏԻԿ ՅԱՐՈՒԹԻԱՆ ՏԵՆԱՆ։ Կէս գիշերէն ժամակէտ ետք, Մայրավանքի մեծ ծառի մը տակ է հանած Միաբանութիւնը, որ ժամ մը ետք, գլխաւորութեամբ Գառ. Փոյ. Գերբ. Տ. Կիրեկը նկատուի մեկնեցաւ Ս. Յարութեան Տանար։ Ս. Գաղաթմայի ախտէն ետք, մեր վերնամատարան մէջ պաշտուեցաւ ժամերգութեան մէջ մասը մինչև շաբաթ, իսկ ինչպէս Ս. Գերեզմանի շրջափակը, մտաւ ինչպէս շարակաւ երգելով թափօրակաւ գնացող մեր թափօրին կը հետեւին Հղապս եւ Աւարուց թափօրները։ Ապա, արեւածագին, մեկնաւ տան կատարուեցաւ եւ երգուեցաւ Խաչի քօ Քրիստոսը — Կարգ դարձաւ մը ետք, Գերբ. Հանգիստակաւ Սրբազանը մատոյց օրուն հանգիստաւոր Ս. Գատարաքը՝ Քրիստոսի Ս. Գերեզմանի վրայ եւ քարոզեց օրուն մեծ խորհրդէն լուրջ։ Վանք դարձին Միաբան Հայրեր եւ պղպիւններ մկյօր յարեաւ շարակաւ երգելով բարձրացան Գատարաքարան, ուր Ս. Ամեն. Յարութեան աւետարանով օրնեց ու արձակեց ամենքը։

● Բ. 23 Ապրիլ. — Բ. օր Ս. Զատիկ (Յիսակ մեկնելով)։ Լուսաւորապետ Գերբ. Տ. Գառնիկը Արեւելոս Գաղաթման մատոյց օրուն հանգիստաւոր Ս. Գատարաքը Մայր Տանարի Աւագ Անգլիանի վրայ, քարոզեց Յարութեան մեծ խորհրդէն շուրջ եւ տպաւ, ամպամբարի տակ եւ Կենաց Փայտի մատուցեց ի մեռին, նախագահեց երբեքարծ մեծանանդէս փափորին Յեռոյ քաղը ու Յարութեան շարակաւներու երգեցողութեամբ բարձրացան Գատարաքարան, ուր Գերբ. Սրբազանը Ս. Գատարաքի նշխար բաժնեց ամենքին։

● Դ. 24 Ապրիլ. — Կ. օր Ս. Զատիկ եւ Յուլիանոս Նախագահը։ (Տե՛ս էջ 118)

● Ուր. 27 Ապրիլ. — Ս. Կոյսի Աւետարան տունը այս արդի Աւագ Ուրբաթին զուգարկաւ ըլլաւով, յետաժողովեցաւ վաղապէս Այս երեկոյ նախատեսուի կատարուեցաւ ի Ս. Յուլիանոս Հանգիստակաւ էր Գերբ. Տ. Կիրեկը նկատուի Գառնիկեան։

● Եր. 28 Ապրիլ. — Գլխառնման Երկր. Տ. Գիրեղ Եպս. Գաբրիելյանի գլխառնման Երեւան, Միաբան Հայր. ինքնաշարժերով իշան Գրիգորիանի մարդ, ու լեռնաշխարհում մուտք գործեցին Ս. Աճառնայ Տաճար, ուր Տիրամոր Ս. Գրեղյանին լրաց պատարագեց Հոգւ. Տ. Սեան Վրդ. Դարիպեան՝ եպիսկոպոսական զգեստաւորմամբ:

● Գիր. 29 Ապրիլ. — Նոր Կիրակի (Կրկնադասիկ): Մայր Տաճարի Աւագ Սեդանին լրաց պատարագեց, ըստ սովորութեան, Լուսաւանք՝ Հոգւ. Տ. Սեան Վրդ. Դարիպեան:

● Եր. 5 Մայիս. — Ս. Գառարազը ի Ս. Գլխադիր մատոյց Հոգւ. Տ. Կոմիտաս Վրդ.:

— Կէսրէ ետք, Գեր. Տ. Կիրեղ Եպս. գլխառնման Երեւան, Միաբան Հայր. լեռնաշխարհում մուտք գործեցին Ս. Յարութեան Տաճար, ուր մեր վերնաշարժեր մէջ պաշտուեցան ժամերգի իշան և Նախատանկի Ապա կատարուեցաւ Տնօրինական Սրբատեղիներու պայցեկութեան հանդիսաւոր Թափօր Տաճարէն ներս: Թափօրայեան էր Հոգւ. Տ. Գուսան Արդ.:

● Գիր. 6 Մայիս. — Աւխարհամարտ (Կանաչ Կիրակի): Գրեղյանի և առաւուսեան ժամերգութիւններ պաշտուեցան ի Ս. Յարութեան, մեր վերնաշարժեր մէջ: Ապա, Գառ. Փոխ. Գեր. Տ. Կիրեղ Եպս. մատոյց օրուան հանդիսաւոր Ս. Գառարազը՝ Գրեղյանի Ս. Գրեղյանին լրաց և Նախագահեց Սրբավայրին առջև կատարուած Վեղապատանին:

● Եր. 12 Մայիս. — Ս. Գառարազը ի Ս. Գլխադիր մատոյց Հոգւ. Տ. Վանիկ Վրդ.:

● Գիր. 13 Մայիս. — Կարմիր Կիրակի: Ս. Գառարազը մատուցուեցաւ ի Ս. Յարութեան, մեր վերնաշարժեր մատոյց մէջ: Ժամաւորներ էր Հոգւ. Տ. Թուրք Վրդ. Յովակիմեան:

● Եր. 19 Մայիս. — Ս. Գառարազը ի Ս. Գլխադիր մատոյց Հոգւ. Տ. Կոմիտաս Վրդ.:

● Գիր. 20 Մայիս. — Յոմ երեսման Ս. Խաչիմ (351): Առաւուսեան, Մայր Տաճարին մէջ, Լուսաւորայեան Սրբազանք կատարեց ընթերցումը Ս. Կիրեղի Թուղթին: Ս. Գառարազը Աւագ Սեդանին լրաց մատոյց Հոգւ. Տ. Գուսան Արդ. Աճառնայ: Խորանին լրաց Կ'երեւր խաչ մը՝ վառ կանթեղներով զարդարուին:

● Եր. 26 Մայիս. — Ս. Գառարազը ի Ս. Գլխադիր մատոյց Հոգւ. Տ. Վանիկ Վրդ.:

● Գիր. 27 Մայիս. — Ս. Գառարազը մատուցուեցաւ ի Ս. Յարութեան, մեր վերնաշարժեր մատոյց մէջ: Ժամաւորներ էր Հոգւ. Տ. Համբարձում Վրդ. Քէշիշեան:

● Դշ. 30 Մայիս. — Կէսրէ ետք, Միաբան Հայր. գլխառնման Երեւան, Միաբան Հայր. Գրեղ. Տ. Գաբրիէն Արքեպս. ինքնաշարժերով բարձրացան Ձիթենեաց լեռ, ուր Համբարձումը օրաւորայեան լրաց պաշտուեցան ժամերգութեան և Նախատանկի:

— Գրեղյանի և Նոյն վայրին մէջ կատարուեցան Եկեղեցիի և Հսկման կարգեր, և

ապա, Կարճ դադարէ մը ետք, Գրեղյանի և առաւուսեան ժամերգութիւններ: Հանգիստ պեան էր Հոգւ. Տ. Ոսկի Վրդ. Որդիքեան: Աւարադութիւններ վերջացան ուշ գրեղերին:

● Եր. 31 Մայիս. — ԼԱՄԱՐԱՐՈՒՄԸ ՏԻԱՐՈՒՆ: Առաւուսեան, Գեր. Տ. Կիրեղ Եպս. գլխառնման Երեւան, Միաբան Հայր. Գրեղյան ինքնաշարժերով բարձրացան Ձիթենեաց լեռ ու լեռնաշխարհում մուտք գործեցին Համարձակ օրաւորներին, ուր մեր վրանաժողովներ մէջ օրուան հանդիսաւոր Ս. Գառարազը մատոյց Գեր. Տ. Հանգիստ պեան Սրբազանք և Նախագահեց Սրբավայրին առջև կատարուած Վեղապատանին: Իսկ Ամեն. Ս. Գառարազը Հայր. Տ. Նախագահեց Մայր Աթոռ Սուրբ Ս. Եփրեմի փոխադրութեան տարեգարծի առթիւ կատարուած լայնապետական Մայր խաչերին:

— Կէսրէ ետք, Մայր Տաճարին մէջ պաշտուած Վեղապատանին Նախագահեց Լուսաւորայեան Գեր. Տ. Գաբրիէն Արքեպս.:

● Եր. 2 Յունիս. — Ս. Գառարազը մատուցուեցաւ Մայր Տաճար Ս. Համբարձում լեռնաշարժեր մէջ: Ժամաւորներ էր Հոգւ. Տ. Կոմիտաս Վրդ. Ներպէթեան:

— Բ Սաղկազարդի Նախատանկը պաշտուեցաւ Մայր Տաճարին: Զերեղայեան եկեղեցւում մէջ: Հանգիստ պեան էր Գեր. Տ. Կիրեղ Եպս.:

● Գիր. 3 Յունիս. — Երեւոյ Երեւոյ լեռնաշարժեր մատուցուեցան ի Ս. Հրեշտակաւոր Գառարազը մատուցուեցաւ Ս. Կիրեղ Եպս.:

● Եր. 9 Յունիս. — Ս. Գառարազը մատուցուեցաւ Մայր Տաճար Ս. Առաքելոյ վերնաշարժեր մէջ: Ժամաւորներ էր Հոգւ. Տ. Գուսան Արդ. Աճառնայ:

— Զերեղայեան հանդիսաւոր Նախատանկին ի Ս. Կիրեղ Նախագահեց Լուսաւորայեան Գեր. Տ. Գաբրիէն Արքեպս.:

— Գրեղյանի և Նոյն վայրին մէջ պաշտուած Եկեղեցիի և Հսկման կարգերու Նախագահեց Գեր. Տ. Կիրեղ Եպս.:

● Գիր. 10 Յունիս. — ՀՈՐԳԱՆՈՒՄՆ և Բաւեղեցումը Երեւոյ լեռնաշարժեր Ս. Գառարազը մատուցուեցաւ Ս. Կիրեղ Եպս. Սեդանին լրաց մատոյց Հոգւ. Տ. Սեան Վրդ. Դարիպեան: Կարգաւորեցաւ Ս. Յով. Ոսկերեանի երեք ժամերգութեան լեռնաշարժեր Ս. Կիրեղ Եպս.:

— Կէսրէ ետք, Գեր. Տ. Կիրեղ Եպս. Նախագահեց Մայր Տաճարին մէջ պաշտուած Վեղապատանին, օրով ետք Հոգւ. Տ. Սեան Վրդ. գլխառնման Երեւան, Միաբան Հայր. և զպիւրեան մեկնեցան Սուրբ լեռ, ուր սուրբ յատուկ ժամերգութեան կատարուեցաւ վերին լեռնաշարժեր մատուցան մէջ: Ապա Ս. Փրկիչ գաւառի, հոգեհանգիստ կատարեցին հանգուեցաւ պատարագեց զարձարաններուն մօտ:

● Եր. 16 Յունիս. — Ե. օր Հոգեզալուծման: Ս. Գառարազը մատուցուեցաւ ի Ս. Գլխադիր ժամաւորներ էր Հոգւ. Տ. Կոմիտաս Վրդ.:

● Կիր. 17 Յունիս. — Ս. Եղիշի մարզարեւին: Ս. Գատարազը մատուցուեցաւ ի Ս. Յարութիւն, մեր վերնամասերուն մէջ: Ժամաբարն էր չորշ. Տ. Ռուբին վրդ. Յովակիմեան:

— Ս. Հռիփսիմեանց նախատեսակը պաշտուեցաւ Ս. Հրեշտակապետաց եկեղեցւոյ մէջ: Հանդիսապետն էր Գերշ. Տ. Կիրեղ Եպոս:

● Բշ. 18 Յունիս. — Ս. Կուսմանցի Հռիփսիմեանց: Առաւօտեան ժամերգութիւնը պաշտուեցաւ ի Ս. Հրեշտակապետ, իսկ Ս. Գատարազը մատուցուեցաւ եկեղեցւոյ աւանդատան՝ Ս. Հռիփսիմէի մասրան մէջ: Ժամաբարն էր չորշ. Տ. Համբարձում վրդ. Քէշիշեան:

● Ռւր. 22 Յունիս. — Նախատեսակը պաշտուեցաւ ի Ս. Յակոբ: Հանդիսապետն էր Լուսարարապետ Գերշ. Տ. Գարեգին Արքեպոս:

● Եր. 23 Յունիս. — Ս. Զօրմ սեռոյ Գրիգորի Լուսաւորչին (Եմ ի վիրապէն): Ս. Գատարազը մատուցուեցաւ Մայր Տաճարի աւանդատան Ս. Լուսաւորչի տեղանի վրայ: Ժամաբարն էր չորշ. Տ. Համբարձում վրդ. Քէշիշեան:

— Նախատեսակը պաշտուեցաւ ի Ս. Յակոբ: Հանդիսապետն էր Լուսարարապետ Գերշ. Տ. Գարեգին Արքեպոս. Գաղանդեան: Ըստ սովորութեան, նախատեսակէն ետք, ծնրագիր ԵՏԵր պղծմաս երգուեցաւ:

● Կիր. 24 Յունիս. — Տօն Կարտիկէ եկեղեցւոյ Ս. Էլիսիւսմին: Ս. Գատարազը մատուցուեցաւ Մայր Տաճարի Աւագ Սեղանին վրայ: Ժամաբարն էր չորշ. Տ. Ռուբին վրդ. Յովակիմեան: Նշայր մերան առաջ կատարուեցաւ Նշարապետական Մաղթանք վառն Ս. Էլիսիւսմին, նախադասութեամբ Լուսարարապետ Ս. Զօր: — Կէսօրէ ետք, Մայր Տաճարին մէջ պաշտուեալ Սեղանատանին նախադասեց Գերշ. Տ. Կիրեղ Եպոս:

● Եր. 30 Յունիս. — Ս. Մեծին Ներսիսի եւ Պապայ եպիսկոպոսին: Ս. Գատարազը ի Ս. Գեղիսապետ մասնոց չորշ. Տ. Կոմիտաս վրդ:

### Պ Ա Շ Տ Օ Ն Ա Կ Ա Ն Ք

● Եր. 14 Ապրիլ. — Ս. Աթոռ՝ մամանց Ս. Ռիստիս Միտրան չորշ. Տ. Խաթակ վրդ. Գարսանեան, որ առնէ մը ի վեր կ'ուսուրի Լուսի մէջ: Մեկնեցաւ Ս. Զատիկ տունէն ետք:

● Գշ. 17 Ապրիլ. — Լեւեական Գասեմի (Ռազարձակերաց) տունի առիթով, Ամեն. Ս. Գատարազը Հայրը շնորհաւորութեան հեռագիր յղեց Խարայէի նախագահ Հայրիկ Էրցօցի, վարչապետ Ինչյան Շամիրի, Բնէմէթի նախագահ Մէնաէմ Սափլուորի եւ այլ պետական անձանց:

● Գշ. 25 Ապրիլ. — Այս տարին, Ս. Զատիկ Երեքշաբթին Ապրիլ 24-ին զուգարկապա՛ ըլլալուն, շնորհաւորութիւնները յետագոյնեան տյօսբուան: Ուստի, կէսօրէ առաջ, նախ Ամեն.

Ս. Գատարազը, ի դուռի Միտրանութեան, շնորհաւորութեան գնաց Յունեան եւ Լատինաց Գատարաքներուն եւ Ճրանչիսկեանց Կիւթուտին, որմէ ետք Գատարաքարանի դահլիճին մէջ ընդունեց շնորհաւորութիւնը զայդ Գատարաքներուն եւ Կիւթուտին, իրենց Միտրանութեան անգամներով: Շնորհաւորութեան եկան նաեւ Յայն-Կաթուրիկներու, Ասորաց եւ Հայէնաց Եպիսկոպոսները, Հայ-Կաթուրիկներու, Մարոնիի կամայնքի եւ Ռուս Միտրանութեան Մեծաւորները, Ռուսանական եկեղեցւոյ Հովիւր եւ Տօմարիսի վանքի Աբրահայը: — Կէսօրին, Ն. Ամենապատուութիւնը, Կեսն ունենալով Աւագ Թարգման Տ. Սեան վրդ., այցելութեան գնաց Գաղական Նուիրակին եւ Անկիւբեան Արքեպոսին:

● Եշ. 26 Ապրիլ. — Նոյն առիթով, Գատարաքարան շնորհաւորութեան եկան Գաղական Նուիրակը, Անկիւբեան Արքեպոսը, Լուսաւորականներու Եպոսը, Սկովսկական Սեղեւ եւ ձերմոյ Ռուսերու Հովիւր: Իսկ Գատար. Փոխանորդ Գերշ. Տ. Կիրեղ Եպոս, չորշ. Հայրերուն ընկեղեցւոյ թեմամբ, այցելեց փոքր յարանաւանութեանց հոգևոր պետներուն: — Կէսօրին, շնորհաւորութեան եկան պետական զեմքեր — Բաղապապետ, Ռուսկանապետ եւ Կրօնից նախարարութեան ներկայացուցիչ — ինչպէս նաեւ օտար տէրութեանց Հիւպատոսներ:

● Բշ. 7 Մայիս. — Իօրայէի Անկախութեան 36րդ տարեդարձի առիթով, Բաղապապետ վսեմ. Թէաթի Քուլլէի կողմէ, Դաւթի բերդին մէջ արուեստ ընդունելութեան ներկայ եկան Գերշ. Տ. Կիրեղ Եպոս. Գարեգին եւ չորշ. Տ. Սեան վրդ. Լաբրիկեան:

● Եշ. 17 Մայիս. — Կէսօրին, Երբարաք Ս. Բաղաք մամանց Կիպոսի Յայն կամայնքի Առաջնորդ Գերշ. Տ. Իրիսոսթոմոս (Ոսկերեքեան) Արքեպիսկոս: Դիմաւորութիւնը կատարուեցաւ Յազպէի դրան մօտ, սուրհ. Սրբապաշտ Լիւրը Թափօրով առաջնորդուեցաւ Ս. Յարութեան Տաճար: Մեր կողմէ ներկայ էին Գերշ. Տ. Կիրեղ Եպոս եւ չորշ. Տ. Սեան վրդ., որոնք յետոյ մասնակցեցան Յունաց Գատարաքարանի մէջ տրուած ընդունելութեան:

● Եր. 19 Մայիս. — Կէսօրին, Գերշ. Իրիսոսթոմոս Արքեպոս. իր հետեւորդներով այցելեց Ամեն. Ս. Գատարաք չորշ:

— Կէսօրէ ետք, Ամեն. Ս. Գատարաքը Հայրը նախագահեց Մայր Տաճարին մէջ կատարուած Ողբ. Համբարձում Նազրեքանի յուզարհաւորութեան: Հանգուցաւոր ունեցած է մարտական անցեալ մը եւ իր մասնակցութիւնը բերած Արարչի հերոսամարտին:

— Յուշարհաւորութիւնէն ետք, Լուսարարապետ Գերշ. Տ. Գարեգին Արքեպոս, Միտրան Հայրերու հետ, բացումը կատարեց Ս. Թարգմանչաց վարժարանի տարեկան Գաղարին:

**«ՍԻՈՆ»-ի ԽՈՐԱԳՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԸ ՈՒ ԿԻՒԼՊԵՆԿԵԱՆ ՄԱՏԵՆԱԴԱՐԱՆԸ  
ԸՆՈՐՀԱՅԱՆՈՒԹՅԱՆ ՍՏԱՆԱԴՐ ԵՆ ԼԵՏԵԻՆԱԿԻ ԼՐԱՏԱՐԱԿԱՆՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԸ**

Թանապարհների Կանյո (Վիպագ Հոյ Շինականների Կանյո) — Խոյի Դաշտանց-  
Երևան, «Մովսեսյան Գրող» Հրատարակչություն, 1979, էջ 522, [էջ 310,  
Որ Երևան Ժամանակագրիկ — Գեորգ Հայրենյան, Երևան, Հրատ. Երևանյան, 1980,  
Երկերի ժողովածու (Տասնյոթ Հատորով) — Դերենիկ Գեորգյան, Հատոր Գ., 1977,  
էջ 467, Հատոր Գ., 1978, էջ 551: Երևան, Հոյի ՍՍՀ ԳԱ Հրատարակչություն:  
Դարպաս (Վէպ) — Վահան Արամանի (Նոսահան), Լոս Անջելես, 1983, էջ 263:  
Վերջույնի Յոթեր ... Շիթեր ... (Զոն՝ Վան-Վաստարական) — Սիրան Գաղի-  
կան, Խմբագրեց՝ Ենթակետ, Ման Ժրանչիստ, 1983, էջ 107:  
Բիլ մը Գառն, Բիլ մը Ոճիր, Բիլ մը Սէր — Թորոս Բարսեղյան, Հոյի Դաշտ, Տպ-  
վ. և Վ. Վաղարշյան, 1983, էջ 70:  
Խոյնապ — Վահէ Օշական: Նիւ Երթ, Նկարիչ՝ Արշակ, Տառաշար՝ Ոսկեառ, 1983,  
Տոմար — Խոյնապ Ներսէսյան (Գրատար): Գոթան, Տպ. Կարպո, 1984, էջ 144:  
Ժամերդական Նոթեր և Հայրենական Տպարարութիւններ — Եղիկ Միրզաբեկ (Գ-  
յանյան): Թորոս, Գոյնատ, 1982, էջ 217:  
Փայտէ Դալիս Գատմութիւն — Բժ. Թորոս Թորանյան, Գրի առաւ և խմբագրեց՝  
Հեղինակ: Գէորգ, Թէքնոքիս Մատեն, 1984, էջ 88:

● Դժ. 23 Մայիս. — Բրիտանական Ընդ-  
Հիւպատոս Սըր Տոնալտ Լամէյ Կրտսէի աշ-  
ցելութեան եկաւ Գատարարքարան:

— Ընդատաշխիւ Յունաց Ամեն. Տ. Տրատ-  
րոս Գատարարքի Կրտսէի, Ամեն. Ս. Գա-  
րիարք Հայր, ընկերակցութեամբ Գերշ. Տ.  
Տ. Գարեգին և Կրտսէ Սրբազաններու, Հոգշ.  
Տ. Սեան Վրդ. և Տրար Գ. Հինգիսան, Ներ-  
կայ եղաւ Զինեանց լեռան Գալիլիոյ վանքին  
մէջ ի պատիւ Տ. Իրիստոստոս Սրբազանի  
տրտած ընդունելութեան:

● Բժ. 14 Յունիս. — Կէսրէ առաջ, Ռուսաց  
Ս. Երրորդութիւն Եկեղեցւոյ մէջ, Հոգեգա-  
լուսի առիթով մատուցուած հանդիսաւոր  
Ս. Գատարարքի Ներկայ եղան Հոգշ. Տ. Սեան  
Վրդ. և Հոգշ. Տ. Գառնի Արք. Գատարարքին  
էր Յունաց Ամեն. Ս. Գատարարք, որուն Կր-  
տարարքի Ռուսիայէն ժամանած բարձրա-  
նիւն հոգեւորականներու հոյ մը, Գրիտա-  
րութեամբ Բիւրի Առաջնորդ Սրբազանին:

— Նոյն երեկոյեան, Ռուս Միաբնութեան  
Մեծաւորին Կողմէ արուած ընդունելութեան  
Ներկայ եղան Ամեն. Ս. Գատարարք Հայր,  
Գերշ. Լուսարարական Սրբազանը, Տ. Սեան  
Վրդ. և Գարտապար Տրար Գ. Հինգիսան:

● Դժ. 12 Յունիս. — Ս. Գառն ժամանած  
Բիւրի Առաջնորդը, պատուիրականութեան միա-  
նշաններով, այցելեց Գատարարքարան:

● Դժ. 13 Յունիս. — Լատինաց Ս. Անտոն  
փատուարի տօնին առիթով, ընդատաշխիւ  
ճրանչիսկանց Կրտսէի Հայր Ինչուկի Ման-

չինի Կրտսէի, Հոգշ. Տ. Տ. Վաղարշ և Համ-  
բարձու Վարդապետներ Ներկայ գտնուեցան  
իրենց Մայր Տաճարին մէջ Կրտսէի Կողմէ  
մատուցուած հանդիսաւոր Ս. Գատարարքի և  
ապա՝ հաշկերութի:

— Կէսրէ ետք, Խոյնապ ազգային տօնին  
առիթով (2 Յունիս), Խոյնապ Ընդ-Հիւպա-  
տոսին Կողմէ, Հիւպատոսարքի մէջ արուած  
ընդունելութեան Ներկայ գտնուեցան Ամեն.  
Ս. Գատարարք Հայր, Գերշ. Լուսարարական  
Սրբազանը, Առաջ Թարգման Հայր և Գա-  
րտապար Տրար Հինգիսան:

— Երեկոյեան, Անգլիոյ Ն. Վ. Իլիզապէթ Բ.  
Թագուհւոյ ձեռքեան տարեկարծի առիթով,  
Բրիտանական Ընդ-Հիւպատոսի Կողմէ, Հիւ-  
պատոսարքին մէջ արուած ընդունելութեան  
Ներկայ գտնուեցաւ Ամեն. Ս. Գատարարք  
Հայր, Վերջույնի իր Կրտսէի:

● Դժ. 14 Յունիս. — Երեկոյեան, Ռուսիայի  
Ամեն. Տ. Գառնիսան Գատարարքի առաւա-  
տնին առիթով, Ռուսական Եկեղեցւոյ Հո-  
վիւն Կողմէ, Եկեղեցւոյ Կից արահին մէջ  
արուած ընդունելութեան Ներկայ գտնուեցան  
Գերշ. Լուսարարական Սրբազանը, Հոգշ. Տ.  
Սեան Վրդ. և Տրար Գեորգ Հինգիսան:

● Կիր. 24 Յունիս. — Երեկոյեան, Սար-  
պաւոյ Ս. Յովնանէն Մկրտի ձեռքեան տօ-  
նին առիթով, Սէյնթ Ճոն Ակնարարարանի  
բակին մէջ արուած ընդունելութեան Ներկայ  
գտնուեցան Հոգշ. Տ. Բարսեղ Վրդ. Գալի-  
տէրեան և Հոգշ. Տ. Գառնի Արք. Ալեանյան: